

TEKSTY PRZYJĘTE

P8_TA(2018)0005

Kobiety, równouprawnienie płci i sprawiedliwość klimatyczna

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 stycznia 2018 r. w sprawie kobiet, równouprawnienia płci i sprawiedliwości klimatycznej (2017/2086(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka przyjętą dnia 10 grudnia 1948 r. i konwencje ONZ w sprawie praw człowieka, a także protokoły fakultatywne do nich,
- uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych z 18 grudnia 1979 r. w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (konwencja CEDAW),
- uwzględniając deklarację pekińską i pekińską platformę działania z 1995 r. przyjęte na Czwartej Konferencji Światowej, a zwłaszcza kluczowy obszar działania K (Kobiety i środowisko),
- uwzględniając narzędzie analizy demograficznej w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu (Demographic Explorer for Climate Adaptation – DECA), opracowane przez Fundusz Ludnościowy ONZ (UNFPA), które łączy dane na temat ludności ze współrzędnymi geograficznymi zagrożeń klimatycznych i stanowi instrument kształtowania polityki w celu ograniczenia zagrożeń związanych z klęskami żywiołowymi,
- uwzględniając konwencję ONZ w sprawie zwalczania pustynnienia (UNCCD), która weszła w życie w grudniu 1996 r., a w szczególności art. 5 ogólnych zasad konwencji,
- uwzględniając 18. konferencję stron (COP 18) Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), która odbyła się w Ad-Dausze (Katar) w dniach 26 listopada – 8 grudnia 2012 r. (decyzja 23/CP.18),
- uwzględniając 20. konferencję stron (COP 20) UNFCCC, która odbyła się w Limie (Peru) w dniach 1–12 grudnia 2014 r., a zwłaszcza Program prac z Limy w dziedzinie równości płci (decyzja 18/CP.20),
- uwzględniając 21. konferencję stron (COP 21) UNFCCC, która odbyła się w Paryżu (Francja) w dniach 30 listopada – 11 grudnia 2015 r.,
- uwzględniając art. 8 porozumienia paryskiego,

- uwzględniając 22. konferencję stron (COP 22) UNFCCC, która odbyła się w Marrakeszu (Maroko) w dniach 7–18 listopada 2016 r., i jej decyzję w sprawie płci i zmiany klimatu rozszerzającą Program prac z Limy w dziedzinie równości płci z 2014 r. (decyzja 21/CP.22),
- uwzględniając agendę na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, przyjętą we wrześniu 2015 r., która weszła w życie dnia 1 stycznia 2016 r., a zwłaszcza cele zrównoważonego rozwoju nr 1, 4, 5 i 13,
- uwzględniając rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ nr 35/20 z dnia 22 czerwca 2017 r. w sprawie praw człowieka i zmiany klimatu,
- uwzględniając art. 2, art. 3 ust. 2 i 5 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
- uwzględniając art. 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 25 czerwca 2012 r. pt. „Równouprawnienie płci i środowisko: wzmocniony proces decyzyjny, kwalifikacje i konkurencyjność w obszarze polityki łagodzenia skutków zmiany klimatu w UE”,
- uwzględniając unijny plan działania w sprawie równości płci na lata 2016–2020 przyjęty przez Radę w dniu 26 października 2015 r.,
- uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie konferencji ONZ w sprawie zmiany klimatu (COP 20) w Limie, Peru (1–12 grudnia 2014 r.)¹,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 października 2015 r. w sprawie nowego międzynarodowego porozumienia w sprawie klimatu, które ma zostać zawarte w Paryżu²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 kwietnia 2012 r. w sprawie kobiet i zmian klimatu³,
- uwzględniając dokument organizacji Women and Gender Constituency pt. „Position Paper on the 2015 New Climate Agreement” [Stanowisko w sprawie nowego porozumienia w sprawie klimatu z 2015 r.] opublikowany dnia 1 czerwca 2015 r.⁴,
- uwzględniając opublikowane w dniu 26 stycznia 2017 r. przez Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn sprawozdanie pt. „Gender in environment and climate change” [Płeć kulturowa w środowisku i zmiana klimatu]⁵,
- uwzględniając zobowiązanie genewskie w sprawie praw człowieka w działaniach w dziedzinie klimatu,
- uwzględniając art. 52 Regulaminu,

¹ Dz.U. C 289 z 9.8.2016, s. 27.

² Dz.U. C 349 z 17.10.2017, s. 67.

³ Dz.U. C 258 E z 7.9.2013, s. 91.

⁴ http://womensgenderclimate.org/wp-content/uploads/2015/06/WGC_FINAL_1June.pdf

⁵ <http://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/gender-environment-and-climate-change>

- uwzględniając sprawozdanie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia oraz opinie Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Rozwoju (A8-0403/2017),
- A. mając na uwadze, że zmiana klimatu zachodzi na całym świecie, ale bardziej destrukcyjnie działa na kraje i społeczności najmniej odpowiedzialne za globalne ocieplenie; mając na uwadze, że skutki tej zmiany są większe dla populacji, których źródła utrzymania zależą głównie od zasobów naturalnych, lub dla populacji, które mają najmniejszą zdolność reagowania na zagrożenia naturalne, takie jak susze, osuwiska, powodzie i huragany; mając na uwadze, że ci, którzy dysponują mniejszymi zasobami finansowymi umożliwiającymi przystosowanie się, będą najbardziej dotknięci skutkami zmiany klimatu i najbardziej je odczuwać;
- B. mając na uwadze, że skutki zmiany klimatu są inaczej doświadczane przez kobiety i mężczyzn; mając na uwadze, że kobiety są bardziej podatne na zagrożenia, a także narażone na wyższe ryzyko i obciążenia, a dzieje się tak z różnych powodów, począwszy od nierównego dostępu do zasobów, edukacji, szans na zatrudnienie i praw do ziemi, a skończywszy na normach społecznych i kulturowych oraz zróżnicowanych doświadczeniach interseksjonalnych kobiet;
- C. mając na uwadze, że kobiety są szczególnie narażone na skutki zmiany klimatu, których doświadczają w nieproporcjonalnie wysokim stopniu ze względu na odgrywane przez nie role społeczne, takie jak zapewnienie rodzinie wody, żywności i opału oraz opieka nad innymi; mając na uwadze, że na całym świecie kobiety są odpowiedzialne za ponad 70 % codziennych obowiązków związanych z dostarczaniem wody i gospodarowaniem nią; mając na uwadze, że w regionach najbardziej dotkniętych zmianą klimatu 70 % wszystkich kobiet pracuje w sektorze rolnictwa, ale że rzadko uczestniczą one w opracowywaniu polityki dotyczącej klimatu;
- D. mając na uwadze, że wg szacunków ONZ 781 mln osób w wieku 15 lat i więcej – z czego prawie dwie trzecie to kobiety – jest analfabetami¹, natomiast dostęp do informacji i szkoleń, poprzez odpowiednie kanały komunikacji, ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia kobietom niezależności, zwłaszcza podczas klęsk żywiołowych;
- E. mając na uwadze, że w sektorze rolnictwa w Afryce kobiety produkują ponad 90 % podstawowych produktów żywnościowych, a jednocześnie są właścicielkami zaledwie około 1 % gruntów ornych;
- F. mając na uwadze, że klęski żywiołowe wywierają duży wpływ na edukację, zdrowie, ubóstwo strukturalne i wysiedlanie ludności;
- G. mając na uwadze, że wg szacunków ONZ spośród 1,3 mld ludzi na świecie żyjących w ubóstwie 70 % to kobiety; mając na uwadze, że ludzie ubodzy częściej zamieszkują obszary peryferyjne zagrożone powodzią, podnoszącym się poziomem mórz i sztormami; mając na uwadze, że podczas klęsk żywiołowych kobiety i dzieci są 14 razy bardziej narażone na śmierć niż mężczyźni;
- H. mając na uwadze, że skutki zmiany klimatu pogłębiają zróżnicowanie sytuacji kobiet i mężczyzn w zakresie dyskryminacji, zagrożeń dla zdrowia, utraty źródła utrzymania,

¹ ONZ, The World's Women 2015,
<https://unstats.un.org/unsd/gender/chapter3/chapter3.html>.

wysiedlenia i migracji, ubóstwa, handlu ludźmi, przemocy, wykorzystywania seksualnego, braku bezpieczeństwa żywnościowego, a także dostępu do infrastruktury i usług podstawowych; mając na uwadze, że należy przyjąć podejście uwzględniające aspekty płci, łączące analizę skutków klimatycznych z krytyczną refleksją nad wzorcami konsumpcji i ich wpływem na zmianę klimatu;

- I. mając na uwadze, że nierówny udział kobiet w procesach decyzyjnych oraz rynkach pracy potęguje nierówności, a często uniemożliwia kobietom pełne włączenie się w proces kształtowania, planowania i realizowania polityki klimatycznej i pełne w nim uczestnictwo; mając na uwadze, że kobiety są nie tylko ofiarami, ale że w swoich społecznościach i na stanowiskach związanych z podejmowaniem decyzji mogą odgrywać istotną rolę osób będących sprawcami zmian dzięki rozwijaniu strategii łagodzących i dostosowawczych oraz że należy wzmocnić pozycję kobiet w tym zakresie;
- J. mając na uwadze, że w ramach pekińskiej platformy działania z 1995 r. wyraźnie wskazano na powiązanie między płcią, środowiskiem i zrównoważonym rozwojem oraz stwierdzono, że kobiety mają do odegrania strategiczną rolę w rozwijaniu zrównoważonych i ekologicznych wzorców konsumpcji i produkcji, przy czym zwrócono uwagę na konieczność uczestniczenia przez kobiety – na równych prawach i na wszystkich szczeblach – w podejmowaniu decyzji dotyczących środowiska;
- K. mając na uwadze, że w art. 5 zasad ogólnych UNCCD uznaje się rolę odgrywaną przez kobiety w społecznościach wiejskich i regionach najbardziej dotkniętych pustynnieniem i suszami oraz wzywa do równego udziału mężczyzn i kobiet w zwalczaniu pustynnienia i skutków susz;
- L. mając na uwadze, że osiągnięcie równowagi płci i znaczący udział kobiet w jakimkolwiek procesie ostatecznie zależy od skorygowania strukturalnych podstaw nierówności ze względu na płeć;
- M. mając na uwadze, że strony UNFCCC na konferencji COP 18 (decyzja 23/CP.18) postanowiły przyjąć cel osiągnięcia równowagi płci w organach ustanowionych na mocy tej konwencji i protokołu z Kioto w celu zwiększenia udziału kobiet i zapewnienia skuteczniejszej polityki w dziedzinie zmiany klimatu uwzględniającej w sposób sprawiedliwy potrzeby kobiet i mężczyzn oraz zdecydowały się śledzić postępy w osiąganiu celu równowagi płci w ramach realizacji polityki klimatycznej uwzględniającej aspekt płci;
- N. mając na uwadze, że w państwach członkowskich UE kobiety nadal są niedostatecznie reprezentowane w organach decyzyjnych w dziedzinie zmiany klimatu na szczeblu krajowym, ale nie w odpowiednich dyrekcjach generalnych Komisji, takich jak DG ds. Działań w dziedzinie Klimatu i DG ds. Energii, gdyż w każdej z nich 40 % stanowisk zajmują kobiety;
- O. mając na uwadze, że Program prac z Limy w dziedzinie równości płci przyjęty na konferencji COP 20 (decyzja 18/CP.20) wzywa strony, by zwiększyły równowagę płci w ich reprezentacji i propagowały uwzględnianie problematyki płci podczas opracowywania i wdrażania polityki przeciwdziałania zmianie klimatu; mając na uwadze, że strony zachęca się do wspierania szkolenia i podnoszenia świadomości delegatek i delegatów na temat kwestii odnoszących się do równowagi płci i zmiany

klimatu;

- P. mając na uwadze, że porozumienie paryskie (COP 21) stanowi, iż przy podejmowaniu działań ukierunkowanych na rozwiązanie problemu zmiany klimatu w ramach wdrażania tego porozumienia strony powinny brać pod uwagę nałożone na nie obowiązki dotyczące m.in. kwestii praw człowieka i równouprawnienia płci;
- Q. mając na uwadze, że mechanizmy finansowania działań dostosowawczych i łagodzących w odniesieniu do strat i szkód lub związanych z klimatem przymusowych wysiedleń będą bardziej skuteczne, gdy będą uwzględniać pełne uczestnictwo kobiet w procesach planowania, podejmowania decyzji i realizacji działań, w tym uczestnictwo kobiet ze społeczności lokalnych; mając na uwadze, że uwzględnienie wiedzy kobiet, w tym wiedzy kobiet z lokalnych i rdzennych społeczności, może prowadzić do postępów w zarządzaniu klęskami żywiołowymi, zwiększać bioróżnorodność, usprawniać gospodarkę wodną, zwiększać bezpieczeństwo żywnościowe, zapobiegać pustynnieniu, chronić lasy, zapewniać szybkie przejście na technologie energii ze źródeł odnawialnych i wspierać zdrowie publiczne;
- R. mając na uwadze, że strony porozumienia paryskiego przyznały, iż zmiana klimatu jest wspólnym problemem ludzkości; mając na uwadze, że strony, podejmując działania mające na celu rozwiązanie problemu zmiany klimatu, powinny respektować, promować i uwzględnić swoje zobowiązania dotyczące praw człowieka, prawa do zdrowia, praw ludów rdzennych, społeczności lokalnych, migrantów, dzieci, osób niepełnosprawnych oraz osób w trudnej sytuacji, oraz prawo do rozwoju, a także równość płci, wzmocnienie pozycji kobiet i sprawiedliwość międzypokoleniową;
- S. mając na uwadze, że sprawiedliwość klimatyczna wiąże prawa człowieka z rozwojem, gwarantując prawa najsłabszych grup społecznych i zapewniając równy podział obciążeń i korzyści związanych ze zmianą klimatu i jej skutkami;
- T. mając na uwadze, że cele zrównoważonego rozwoju uznają związek pomiędzy osiągnięciem równości płci a osiągnięciem wszystkich celów zrównoważonego rozwoju, w tym celu nr 13 dotyczącego zmiany klimatu, i przewidują możliwość wyeliminowania podstawowych przyczyn słabszej pozycji społeczno-gospodarczej kobiet, a co za tym idzie, wzmocnienia odporności kobiet na zmianę klimatu;
- U. mając na uwadze, że zmiana klimatu w regionach takich jak Afryka Subsaharyjska i Azja Południowa może spowodować, iż do 2030 r. ponad 100 mln ludzi popadnie w skrajne ubóstwo, co podsyca konflikty i spowoduje falę wysiedleń; mając na uwadze, że w konwencji w sprawie zwalczania pustynnienia szacuje się, że do 2045 r. w wyniku pustynnienia wysiedlonych może zostać 135 mln osób; mając na uwadze, że oengetowska Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji w swojej ocenie dowodów zwraca uwagę, iż do 2050 r. liczba osób wysiedlonych z powodu zmian klimatu może się wahać od 25 mln do 1 mld, przy czym najczęściej podawana szacunkowa liczba to 200 mln osób;
- V. mając na uwadze, że równość płci, sprawiedliwość społeczna i prawo do rozwoju to nieodłączne elementy pojęcia sprawiedliwości klimatycznej; mając na uwadze, że chociaż całe społeczeństwo odczuwa skutki zmiany klimatu, to w szczególności kobiety są najbardziej dotknięte wysiedleniami wywołanymi zmianą klimatu;

- W. mając na uwadze, że zmiana klimatu zwiększa siłę i częstotliwość klęsk żywiołowych, które mogą powodować utratę mienia, zaprzestanie działań zapewniających dochód, utratę dostępu do podstawowych usług opieki zdrowotnej i zwiększenie zagrożenia przemocą uwarunkowaną płcią; mając na uwadze, że zdolności kobiet do radzenia sobie ze skutkami klęsk żywiołowych są często osłabione przez istniejące nierówności; mając na uwadze, że zmiana klimatu może dodatkowo pogłębiać takie nierówności oraz prowadzić do dalszej podatności na zagrożenia i wysiedleń;
- X. mając na uwadze, że wielu z tych skutków można jeszcze zapobiec dzięki wdrożeniu szybkiego, sprzyjającego włączeniu społecznemu i uwzględniającego aspekt płci programu na rzecz rozwoju ukierunkowanego na łagodzenie zmieniających się warunków klimatycznych i dostosowywanie się do nich;
- Y. mając na uwadze, że według prognoz skutki zmiany klimatu doprowadzą do wzrostu wysiedleń, który nie mieści się w parametrach obecnych ram międzynarodowych; mając na uwadze, że reagowanie na wysiedlenia wywołane zmianą klimatu będzie wyzwaniem o pierwszorzędym znaczeniu wymagającym złożonej i kompleksowej globalnej strategii opartej na poszanowaniu praw człowieka;
- Z. mając na uwadze, że przyjęcie przez Radę Praw Człowieka ONZ w 2017 r. dokumentu pt. „Key Messages on Human Rights and Climate Change” [Główne postulaty na temat praw człowieka i zmiany klimatu] jest istotnym krokiem naprzód w dążeniu do rozwiązania kwestii niekorzystnego oddziaływania zmiany klimatu na pełne i rzeczywiste korzystanie z praw człowieka; mając na uwadze, że agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 i porozumienie paryskie oferują światowym przywódcom przekrojowe, normatywne fundamenty do stworzenia ram, które mogą skutecznie rozwiązać problem wysiedleń wywołanych zmianą klimatu w oparciu o istniejące instrumenty ONZ;
- AA. mając na uwadze, że UE dysponuje jasnymi ramami prawnymi, które wymagają od niej poszanowania i propagowania równouprawnienia płci i praw człowieka w jej politykach wewnętrznych i zewnętrznych; mając na uwadze, że polityka klimatyczna UE może mieć znaczący wpływ na ochronę praw człowieka i propagowanie globalnych polityk klimatycznych uwzględniających aspekt płci;
- AB. mając na uwadze, że UE, zgodnie z przyznanymi jej na mocy Traktatów uprawnieniami, może skutecznie poprawić uwarunkowania prawne i polityczne, by wspierać sprawiedliwość klimatyczną i czynnie uczestniczyć w opracowaniu międzynarodowych ram zabezpieczających prawa człowieka osób wysiedlonych z powodu zmiany klimatu; zauważa, że UE i państwa członkowskie zobowiązały się do włączenia perspektywy płci do globalnego porozumienia w sprawie bezpiecznej, uporządkowanej i legalnej migracji;
- AC. mając na uwadze, że Konwencja dotycząca statusu uchodźców z 1951 r. nie przewiduje kategorii „uchodźcy klimatyczni”;
- 1. uznaje że, równouprawnienie płci jest warunkiem koniecznym do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju i skutecznego zarządzania wyzwaniami związanymi ze zmianą klimatu; podkreśla, że kobiety są nie tylko ofiarami, ale również ważną siłą napędową zmian i dzięki pełnemu uczestnictwu mogą formułować i realizować skuteczne strategie klimatyczne lub rozwiązania w zakresie przystosowania do zmiany

klimatu i łagodzenia jej skutków oraz mogą budować odporność na zmiany klimatu dzięki różnorodnym obszarom doświadczeń i wiedzy praktycznej, jakimi dysponują w wielu sektorach – od rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa po infrastrukturę energetyczną i zrównoważony rozwój miast;

2. zauważa, że udział kobiet w rynku pracy na obszarach wiejskich obejmuje szerokie spektrum miejsc pracy, które wykraczają poza tradycyjne rolnictwo, i podkreśla w związku z tym, że kobiety na obszarach wiejskich mogą być siłą napędową zmian polegających na przechodzeniu do bardziej zrównoważonego i ekologicznego rolnictwa, a także mogą odegrać ważną rolę w tworzeniu zielonych miejsc pracy;
3. wzywa Komisję, by wdrożyła programy, dzięki którym transfer nowoczesnych technologii i wiedzy specjalistycznej może pomóc społecznościom i regionom rozwijającym się w dostosowaniu się do zmiany klimatu, przy czym należy włączyć w prowadzone działania kobiety, stanowiące nawet 70 % pracowników w sektorze rolnym w krajach, których dotyczy zagrożenie;
4. jest przekonany, że wzmocnienie pozycji kobiet na obszarach wiejskich w odniesieniu do dostępu do gruntów, kredytów i zrównoważonych metod uprawy ma zasadnicze znaczenie dla budowania odporności na zmianę klimatu, łącznie z ochroną ekosystemów, zasobów wodnych i żyzności gleby; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zawarcia tych aspektów w ich politykach rozwoju, w tym także dzięki planom inwestycji publicznych oraz zapewnieniu odpowiedzialnych inwestycji prywatnych za pośrednictwem takich ram, jak oenzetowskie Global Compact's Guiding Principles for Business and Human Rights [Wytyczne do inicjatywy Global Compact dotyczące przedsiębiorstw i praw człowieka], a także plan działań UNCTAD na rzecz inwestycji w cele zrównoważonego rozwoju;
5. uznaje, że kobiety i dziewczęta są najlepszym źródłem wiedzy na temat ich własnej sytuacji i potrzeb i z tego względu należy się z nimi konsultować we wszystkich kwestiach, które ich dotyczą; uznaje, że według danych EIGE statystycznie kobiety są bardziej niż mężczyźni zaniepokojone z powodu zmiany klimatu; uznaje, że na przestrzeni wieków kobiety jako innowatorki, przywódczyni, organizatorki, nauczycielki i opiekunki potrafiły w trudnych okolicznościach znaleźć sposoby, by zaspokoić potrzeby swoich rodzin, i dysponują ogromnym potencjałem innowacyjności także na przyszłość;
6. wzywa Komisję, by rozważyła społeczne i środowiskowe skutki polityki prowadzonej przez nią w ramach polityki w dziedzinie handlu i polityki zagranicznej na rzecz rozwoju, w tym by uwzględniła wpływ swoich działań na kobiety; wzywa ponadto Komisję, by podkreślała wiążący charakter norm społecznych i środowiskowych zawartych w negocjowanych umowach handlowych w rozdziałach dotyczących zrównoważonego rozwoju;
7. uznaje, że dla zrównoważonego rozwoju i ostatecznego rozwiązania problemu zmiany klimatu kluczowe znaczenie – oprócz polityki w dziedzinie środowiska – mają strategie polityczne na rzecz rozwoju w dziedzinie zdrowia, edukacji i wzmocnienia pozycji; uznaje, że sposoby uwzględnienia tych strategii w rozwiązywaniu problemów związanych z narastającymi tendencjami, takimi jak urbanizacja, będą miały wielki wpływ na zmianę klimatu;

8. podkreśla, że 13. cel zrównoważonego rozwoju („pilne podjęcie działań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i jej skutków”) odnosi się do udziału kobiet w działaniach na rzecz łagodzenia zmiany klimatu, przy czym cel 13b przewiduje: „propagowanie mechanizmów zwiększających zdolność efektywnego planowania i zarządzania w zakresie zmiany klimatu w krajach najsłabiej rozwiniętych i rozwijających się małych państwach wyspiarskich, w tym poprzez skupienie uwagi na potrzebach kobiet, młodzieży oraz lokalnych i marginalizowanych grup społecznych”;
9. ubolewa, że wszelkie prace na rzecz równouprawnienia prowadzone przez strony UNFCCC mają charakter dobrowolny; wzywa Komisję i państwa członkowskie, by potwierdziły swoje wsparcie na rzecz opracowania, przyjęcia i finansowania planu działania UNFCCC w sprawie równości płci, który zostanie uzupełniony kompleksowym i wieloletnim programem prac obejmującym finansowanie, priorytetowe obszary działania, harmonogram, kluczowe wskaźniki osiągnięć, określenie podmiotów odpowiedzialnych oraz mechanizmy monitorowania i przeglądu;
10. apeluje do Komisji i państw członkowskich, by dały przykład i przyjęły cele i harmonogramy ukierunkowane na osiągnięcie celu, jakim jest równowaga płci w składzie delegacji do UNFCCC;
11. podkreśla, że należy przyjąć tymczasowe środki specjalne w dążeniu do osiągnięcia celu, jakim jest równowaga płci w formalnych i nieformalnych organach ustanowionych na mocy konwencji UNFCCC i protokołu z Kioto;
12. apeluje do Komisji i państw członkowskich o zadbanie o to, by – zgodnie ze zobowiązaniami UE na rzecz równouprawnienia płci i praw człowieka – w kolejnych wkładach UE ustalanych na poziomie krajowym uwzględnione zostały spójne zasady sprawozdawczości w odniesieniu do kwestii równouprawnienia płci i praw człowieka;
13. wzywa państwa członkowskie do wykonania decyzji 21/CP.22 w sprawie równości płci i zmiany klimatu, w której „zachęca się strony do wyznaczenia krajowych punktów kontaktowych ds. równouprawnienia płci do celów negocjowania, wdrażania i monitorowania ustaleń dotyczących klimatu i udzielenia im wsparcia” oraz do zapewnienia wsparcia punktom kontaktowym ds. równouprawnienia płci w państwach trzecich lub w krajach partnerskich;
14. uznaje, że kobiety nie tylko wykonują większą część nieodpłatnej pracy w gospodarstwie domowym i pracy opiekuńczej, ale także podejmują większość codziennych decyzji konsumenckich i z tego względu mogą przez swoje wybory wywierać wpływ na zrównoważony rozwój, o ile zapewni się im dokładne informacje i możliwości wyboru; zwraca uwagę, że np. badania naukowe wykazały, iż konsumenci, wybierając żywność produkowaną lokalnie, mogą zredukować emisję gazów cieplarnianych nawet o 5 %;
15. przypomina swoją rezolucję z dnia 16 listopada 2011 r. dotyczącą konferencji w Durbanie poświęconej zmianie klimatu (COP 17)¹ i podjęte w niej zobowiązanie do „uzyskania reprezentacji kobiet we wszystkich właściwych organach [finansowania w dziedzinie klimatu] na poziomie co najmniej 40%”;

¹ Dz.U. C 153 E z 31.5.2013, s. 83.

16. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przyjęcia opartego na prawach człowieka podejścia uwzględniającego aspekt płci w ramach prac warszawskiej grupy zadaniowej ds. wysiedleń, której na mocy UNFCCC (COP 22) zlecono sformułowanie zaleceń dotyczących zintegrowanego podejścia mającego na celu zapobieganie wysiedleniom związanym z niekorzystnymi skutkami zmiany klimatu, minimalizowanie skutków takich wysiedleń i reagowanie na nie, w którym to podejściu uznaje się, że kobiety i dziewczęta to jedna z najbardziej wrażliwych grup narażonych na wysiedlenia spowodowane zmianą klimatu, w związku z czym są one szczególnie narażone na handel ludźmi i przemoc ze względu na płeć;
17. wzywa Komisję do włączenia zmiany klimatu do wszystkich programów rozwoju na wszystkich szczeblach; apeluje także o większy udział kobiet z obszarów wiejskich i pochodzących z rdzennych społeczności w procesy decyzyjne, planowanie, wdrażanie i kształtowanie polityki i programów rozwoju dotyczących zmiany klimatu;
18. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zagwarantowania podejścia uwzględniającego aspekt płci podczas prac nad platformą reagowania na wysiedlenia wywołane klęskami żywiołowymi (inicjatywa nansenowska) i nad związanym z nią programem prac na rzecz ochrony przesiedleńców transgranicznych w związku z klęskami żywiołowymi i skutkami zmiany klimatu;
19. wzywa Komisję i państwa członkowskie do opracowania wskaźników i gromadzenia danych w podziale na płeć przy okazji planowania, wdrażania, monitorowania i oceny strategii politycznych, programów i projektów dotyczących zmiany klimatu, w tym za pośrednictwem takich narzędzi jak analiza pod kątem płci, sporządzanie budżetu z uwzględnieniem aspektu płci oraz wskaźnik równouprawnienia płci, w tym za pośrednictwem wzmocnionego EIGE;
20. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wniesienia wkładu w globalne porozumienie w sprawie bezpiecznej, uporządkowanej i legalnej migracji w celu zagwarantowania sprawiedliwości klimatycznej przez uznanie zmiany klimatu za czynnik migracji, wkład na rzecz poszanowania praw człowieka i uwzględnienie kwestii równości płci w całym porozumieniu, zgodnie z potrzebami osób wysiedlonych z powodu zmiany klimatu;
21. przypomina o podstawowym zobowiązaniu nr 4 należącym do zobowiązań UE na Światowy Szczyt Humanitarny, a mianowicie o zobowiązaniu do zadbania o to, by pomoc humanitarna była planowana z uwzględnieniem aspektu płci; wzywa Komisję do dopilnowania, by to zobowiązanie znalazło odzwierciedlenie w realizacji programu gotowości na wypadek klęsk żywiołowych w ramach ECHO (DIPECHO), a także w realizacji planu działania na rzecz odporności w krajach podatnych na sytuacje kryzysowe (2013–2020) i wdrażaniu wskaźnika odporności;
22. stanowczo potępia stosowanie przemocy seksualnej wobec wysiedlonych i migrujących kobiet; wyraża przekonanie, że szczególną uwagę należy poświęcić migrującym kobietom i dziewczętom, które doświadczyły przemocy w trakcie podróży, oraz należy zapewnić im dostęp do opieki psychologicznej i medycznej;
23. wzywa Komisję i państwa członkowskie do ukierunkowania odpowiednich programów na obszary dotknięte klęskami żywiołowymi oraz do większego zaangażowania w niesienie pomocy w tych regionach i w działania służące rozwiązaniu problemów

wywołanych katastrofami naturalnymi występującymi na tych obszarach, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji kobiet i dzieci, które najdotkliwiej odczuwają konsekwencje katastrof naturalnych;

24. wzywa wszystkie zainteresowane strony do promowania wzmocnienia pozycji kobiet i ich uświadamiania poprzez szerzenie wśród nich wiedzy na temat ochrony przed katastrofami związanymi z klimatem, w ich trakcie i po ich zakończeniu, a także poprzez aktywny udział kobiet w systemach przewidywania katastrof, wczesnego ostrzegania i zapobiegania zagrożeniu, gdyż stanowi to istotny aspekt ich roli w budowaniu odporności w razie klęski żywiołowej;
25. wzywa Komisję i państwa członkowskie, by we współpracy z działającymi na miejscu organizacjami społeczeństwa obywatelskiego wspierały, wzmacniały i wprowadzały w życie mechanizmy monitorowania w ośrodkach przyjmujących osoby wysiedlone lub migrantów, w których niekoniecznie są gwarantowane minimalne warunki chroniące przed przemocą ze względu na płeć, tak aby zapobiegać wszelkiego rodzaju molestowaniu kobiet i dziewcząt;
26. wzywa Komisję, by współpracowała z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i obrony praw człowieka, aby zapewnić uchodźcom i osobom wysiedlonym przebywającym w ośrodkach recepcyjnych poszanowanie praw człowieka, w szczególności w przypadku kobiet i dziewcząt szczególnie narażonych;
27. dostrzega możliwości związane z łączeniem celów takich jak łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej oraz wzmocnienie pozycji gospodarczej kobiet, zwłaszcza w krajach rozwijających się; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zbadania w odpowiednich projektach i mechanizmach, takich jak program ONZ na rzecz redukcji emisji spowodowanych wylesianiem i degradacją lasów (UN-REDD), w jaki sposób można zapewnić kobietom możliwości płatnego zatrudnienia w celu świadczenia usług środowiskowych, które obecnie świadczą na zasadzie dobrowolności, np. związanych z ponownym zalesianiem, zalesianiem wylesionych gruntów i ochroną zasobów naturalnych;
28. apeluje do UE i państw członkowskich, aby w celu dodatkowego zwiększenia reprezentacji kobiet w negocjacjach UNFCCC udostępniły środki na finansowanie szkoleń i udziału reprezentantek; wzywa Komisję, by ułatwiła i wspierała tworzenie sieci kontaktów między organizacjami kobiet i podmiotami społeczeństwa obywatelskiego w zakresie kształtowania i wdrażania strategii politycznych dotyczących zmiany klimatu; wzywa Komisję do dopilnowania, aby kobiety były równoprawnymi uczestnikami i beneficjentami wszystkich konsultacji, programów i funduszy dotyczących zmiany klimatu, organizowanych przy wsparciu UE na szczeblu krajowym i lokalnym;
29. wzywa Komisję i dyrekcje generalne odpowiedzialne za równouprawnienie płci, rozwój, energię i klimat, by odpowiednio uwzględniały w sposób uporządkowany i systematyczny aspekt równości płci w swoich strategiach dla UE dotyczących zmiany klimatu i energii, a nie skupiały się wyłącznie na wymiarze zewnętrznym; apeluje zwłaszcza do Dyrekcji Generalnej ds. Sprawiedliwości i Konsumentów i Dyrekcji Generalnej ds. Współpracy Międzynarodowej i Rozwoju (DEVCO), by zwiększyły swoją wiedzę na temat kwestii równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet w kontekście sprawiedliwości klimatycznej i zintensyfikowały prace w tym zakresie;

podkreśla, że Dyrekcja Generalna ds. Działań w dziedzinie Klimatu (CLIMA) powinna przyznać zasoby z przeznaczeniem na personel punktu kontaktowego ds. równouprawnienia płci; wzywa UE i jej państwa członkowskie do opracowania zasady tzw. sprawiedliwości klimatycznej; podkreśla, że największą niesprawiedliwością w razie poniesienia porażki w skutecznym przeciwdziałaniu zmianie klimatu byłyby szkodliwe skutki dla ubogich krajów i populacji, a w szczególności dla kobiet;

30. apeluje do Komisji i państw członkowskich o zgłaszanie wpływu na kwestię płci i prawa człowieka oraz działań w dziedzinie klimatu w sprawozdaniach opracowywanych przez nie w ramach powszechnych przeglądów okresowych dla Rady Praw Człowieka ONZ;
31. odnotowuje, że zobowiązania finansowe UE na rzecz równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet wzrosły, lecz nie zwiększono zasobów ludzkich, by poradzić sobie z coraz większą ilością pracy; podkreśla, że UE musi pokazać swe zdecydowane zobowiązanie instytucjonalne na rzecz równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet w związku ze zmianą klimatu, co w szczególności przewidziano w nadrzędnych strategiach politycznych dotyczących współpracy na rzecz rozwoju, a mianowicie w celach zrównoważonego rozwoju i Unijnym planie działania w sprawie równości płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet w kontekście współpracy na rzecz rozwoju;
32. ubolewa nad faktem, że równouprawnienie płci i zmiana klimatu nie stanowią priorytetowego obszaru II planu działania UE w sprawie równości płci oraz wzmocnienia pozycji kobiet; zwraca uwagę, że wskaźniki dotyczące płci nie zostały adekwatnie opracowane lub włączone do sprawozdawczości na temat wyników oraz że wewnętrzna rozliczalność i finansowanie na rzecz równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet pozostają na niskim poziomie; odnotowuje, że najmniejsze postępy poczyniono w zakresie celu 20. II planu działania UE w sprawie równości płci, jakim jest zapewnienie równych praw kobiet do udziału w procesach decyzyjnych dotyczących klimatu i kwestii środowiskowych i do wpływu na te procesy, a także wzywa Komisję do większych starań w dążeniu do osiągnięcia tego celu; przypomina, że w II planie działania UE w sprawie równości płci przedstawiono program polityki zagranicznej UE oparty na czterech filarach tematycznych, w tym na filarze przekrojowym dotyczącym przekształcenia służb Komisji i kultury instytucjonalnej ESDZ, tak by skuteczniej realizowały zobowiązania UE, przy pełnym poszanowaniu zasady równości mężczyzn i kobiet;
33. uznaje, że udoskonalenia wprowadzone do wytycznych technicznych same w sobie nie wystarczą do zwiększenia skuteczności unijnych działań w sferze równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet;
34. wzywa Komisję do podjęcia inicjatywy w celu opracowania kompleksowego komunikatu zatytułowanego „Równouprawnienie płci i zmiana klimatu – budowanie odporności i promowanie sprawiedliwości klimatycznej poprzez strategie łagodzące i dostosowawcze”, w którym Komisja wyraziłaby zdecydowane zaangażowanie instytucjonalne na rzecz równouprawnienia płci i wzmocnienia pozycji kobiet oraz wskazała na obecne braki w koordynacji instytucjonalnej;
35. wzywa swoje komisje parlamentarne do szerszego uwzględniania aspektu płci podczas prac w ich obszarach kompetencji dotyczących przekrojowych kwestii zmiany klimatu,

zrównoważonego rozwoju oraz praw człowieka;

36. podkreśla, że należy uwzględnić aspekt płci w finansowaniu działań mających na celu dostosowanie do zmiany klimatu oraz łagodzenie jej skutków; z zadowoleniem przyjmuje postępy poczynione ostatnio w polityce równouprawnienia płci w dziedzinie wielostronnych mechanizmów finansowania; przyjmuje również z zadowoleniem inicjatywy sektora prywatnego mające na celu zwiększenie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw dzięki wprowadzeniu premii dla projektów spełniających kryteria zrównoważonego rozwoju, w tym projektów wspierających źródła utrzymania kobiet i możliwości w zakresie ich kształcenia; zwraca jednak uwagę, że według danych Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP) zaledwie 0,01 % ogółu środków finansowych na świecie przeznacza się na wspieranie projektów służących jednocześnie przeciwdziałaniu zmianie klimatu, jak i promowaniu praw kobiet; apeluje do UE i jej państw członkowskich o zadbanie o to, by ich programy przeciwdziałania zmianie klimatu spełniały najwyższe międzynarodowe standardy w zakresie praw człowieka i by nie podważały zasady równouprawnienia płci;
37. uważa, że trzy mechanizmy finansowe przewidziane w UNFCCC – Zielony Fundusz Klimatyczny, Fundusz na rzecz Globalnego Środowiska (GEF) i fundusz adaptacyjny – powinny uwolnić dodatkowe środki finansowe z przeznaczeniem na politykę inwestycyjną w dziedzinie klimatu uwzględniającą w większym stopniu kwestię płci;
38. w szczególności wzywa UE do uzależnienia pomocy rozwojowej od uwzględnienia kryteriów opartych na prawach człowieka oraz do przyjęcia nowych kryteriów w dziedzinie przeciwdziałania zmianie klimatu, uwzględniających perspektywę płci;
39. wzywa do podjęcia działań uwzględniających aspekt płci w celu zadbania o to, by kobiety były postrzegane nie tylko jako beneficjenci działań w dziedzinie klimatu, ale także jako przedsiębiorcy w dziedzinie technologii czystej energii; z zadowoleniem przyjmuje wystosowane przez Komisję zaproszenia do składania wniosków w ramach programu „Kobiety i zrównoważona energia”, na który przeznaczyła ona kwotę 20 mln EUR, aby realizować działania propagujące przedsiębiorczość kobiet w sektorze zrównoważonej energii w krajach rozwijających się, i zachęca Komisję do zwiększenia tej kwoty w przyszłości;
40. domaga się ukierunkowanych na kwestie równouprawnienia płci szkoleń dla urzędników UE, zwłaszcza tych, którzy zajmują się kwestiami rozwoju i klimatu;
41. domaga się, by poważnie traktować przymusowe wysiedlenia wynikające z warunków klimatycznych; jest otwarty na debatę w sprawie opracowania przepisu dotyczącego migracji klimatycznej; wzywa do powołania zespołu ekspertów, którzy przeanalizowałyby to zagadnienie na poziomie międzynarodowym, i domaga się, by kwestii migracji klimatycznej nadano znaczenie międzynarodowe; wzywa do zacieśnienia współpracy międzynarodowej w celu zapewnienia odporności na zmianę klimatu;
42. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy programów przewodnich Jednostki Narodów Zjednoczonych ds. Równości Płci i Uwłasnowolnienia Kobiet oraz projekty i programy światowego sojuszu na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu, które tworzą wieloaspektowe powiązanie między aspektem płci a zmianą klimatu;

43. z zadowoleniem przyjmuje prace specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. praw człowieka i ochrony środowiska oraz pracę Rady Praw Człowieka ONZ w tej dziedzinie, a także wzywa Komisję i państwa członkowskie do wsparcia ich starań, w tym za pośrednictwem pomocy finansowej;
44. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.